

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס
חשיפה רפואית ב' 81-454
 רכזי קורס: ד"ר מאיה וולף, ד"ר דוד רותם,
 עוזרת הוראה: ד"ר שני אור
 Clinical Exposure | 81-454-01

קליני	סוג הקורס:
?	היקף נ"ז:
תשפ"ה	שנת לימודים:
שנתי	סמסטר:
שלישי, 8:00-14:00	יום ושעה
	שעת קבלה:
mayaw@gmc.gov.il davidr@ziv.gov.il	מייל רכזי הקורס:
shanyor.md@gmail.com	מייל עוזרת הוראה

<https://lemida.biu.ac.il/course/view.php?id=83871>

קישור לאתר למדה:

תיאור הקורס ומטרות למידה

תקציר הקורס

הקורס "חשיפה רפואית" הינו קורס הנלמד בשנים הפרה קליניות ומאפשר הצצה אל הפרקטיקה הרפואית, המורכבות שבה ונושאים רלוונטיים ברפואה המעשית כבר משנת הלימודים הראשונה. במהלך הקורס ניתן דגש מיוחד ללמידת נושאים קליניים בסיסיים, מפגש בשדה הקליני-טיפולי בין הסטודנטים לבין מטופלים וצוות מטפל, וכן חשיפה לפרקטיקה הרפואית על היבטיה השונים. כל זאת על מנת לאפשר למידה קלינית באופן חווייתי, להיחשף לשלל תחומי הידע ברפואה ולפתח מיומנויות חשובות כבר משלב מוקדם בלימודים. השדה הקליני בשנה ב' יהיה עם דגש על רפואה בקהילה.

מטרות/תוצרי הלמידה

1. היכרות ראשונית עם המערכת הרפואית.
2. הקניית ידע ומיומנויות בסיסיות בטיפול במטופל ומשפחתו.
3. חשיפה ראשונית למסגרות טיפול בקהילה תוך התנסות חווייתית בתחומי הרפואה השונים.
4. פיתוח מיומנויות בסיסיות בתקשורת ועבודת צוות.
5. עידוד לסקרנות ולמידה תוך רכישת כישורים רפלקטיביים.
6. הכרת רפואה ראשונית ומוסדות תומכים בקהילה כגון: רומאי משפחה, מעון לנשים מוכות, מרכזי גמילה, טיפול בילדים עם צרכים מיוחדים, אוכלוסיית ילדים בסיכון, רפואה במסגרת כלא, פסיכאטריה, רפואה תעסוקתית

ידע

1. הלומדים יכירו את ההתנהגות המקצוענית המצופה מסטודנט לרפואה ומרופא בהמשך הדרך.
2. הלומדים יכירו את סביבת העבודה הבסיסית של הצוות הרפואי: ויעמדו על ההבדלים בין עבודה במסגרת ביה"ח, למרפאה בקהילה.
3. הלומדים יעמדו על המורכבות מערכת היחסים ומערכת התקשורת רופא-מטופל, רופא-צוות, מטופל-צוות.

מיומנויות

1. הלומדים יפתחו מסוגלות לנהל מפגש רפואי עם מטופל, ובכלל זאת: ינהלו מפגש שהמטופל במרכזו, יעניקו תשומת לב לרגשות המטופל ומשפחתו, יזהו את הבעיות הרפואיות בראיה כוללת ויפתחו מיומנויות הסבר נגיש למטופל.

2. הלומדים יפתחו רגישות ומיומנות בטיפול בין תרבותי, יזהו בעיות רפואה ובריאות בהקשר תרבותי, ביו-פסיכו-סוציאלי, רוחני ודתי.

3. הלומדים יפתחו מיומנויות בתקשורת ובעבודת צוות, ובכלל זאת: ביטוי אחריות ואמינות כלפי קבוצת העמיתים, המדריך והמטופלים, זיהוי גישות שונות של עבודת צוות, הקשבה בפתיחות למגוון דעות, ביטוי דעות ותפיסות אישיות בבהירות, שימוש בכללי משוב חיוביים ואפקטיביים וכן תרגול עקרונות בסיסיים בעבודת צוות רב מקצועי .

ערכים

1. התלמידים יפתחו מודעות עצמית ויכולת רפלקטיבית:

- "ניטור עצמי" – של תחושות, רגשות ומחשבות לפני, במהלך, ואחרי מפגש.
- יכולת תיאור והסבר של התנהגותו, מחשבותיו ורגשותיו לפני, במהלך, ואחרי מפגש.
- יכולת ניתוח והסבר רטרופקטיבי של התנהגותו ושל אירוע.
- יכולת לרכוש ולהסביר תובנה חדשה על הסיטואציה ועצמו.

2. התלמידים קיבלו הרצאה מקדימה טרם היציאה למרפאות ומוסדות בקהילה עם הסבר מפורט על כללי ההתנהגות במסגרות השונות, כללי לבוש והקפדה על זמנים, סודיות רפואית, צנעת הפרט וכו'

3. התלמידים יצרו אווירה פתוחה המעודדת סקרנות לשאול, ללמוד ולדעת, וישאפו לשיפור מתמיד בכך.

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים: תכני הרצאות המבוא בפקולטה

בראשית כל סימסטר, בדומה לשנה א' יתקיימו 2 ימי הרצאות בפקולטה ותרגולים בקבוצות קטנות. תכנית להרצאות בשנה זאת בימי המבוא:

1. מהי רפואה ראשונית
2. פסיכאטריה בקהילה – בריאות הנפש: מאפייני המטופלים, אבחנות עיקריות, קבוצות טיפול, הבדל בין מוסד סגור ליומי
3. התמכרויות וגמילה
4. אפשרויות תמיכה במטופל בקהילה
5. עקרונות תהליך השיקום
6. התפתחות הילד- ילדים עם צרכים מיוחדים, מסגרות יומיות וטיפוליות
7. רפואה במוסד סגור- עבודת הרופא עם אסירים בכלא
8. סדנאות תקשורת מטפל- מטופל- אנמנזה ושיחה בקבוצות קטנות

הסבבים הקליניים בשנה זאת יכללו חלק מהבאים:

1. ביקור בכלא בצפון הארץ- הסבר על מוסדות כליאה בארץ, סוגי אסירים, סדר יום בכלא, עבודת הרופא בכלא, עובדת סוציאלית, שיחה עם אסירים
2. מוסד שיקום- הסבר על סיבות לצורך בתהליך שיקום, אפשרויות וסוגים שונים לאשפוז שיקומי, היקף צוות מקצועי מטפל,
3. מרכז גמילה
4. כפר נוער לילדים עם מוגבלויות
5. עמותה שמרכזת מקלטים לנשים מוכות- הסבר על סימנים לאלימות במשפחה, סוגי המצבים הגורמים לנשים לעבור להתגורר במקלט לנשים מוכות, מה אומר החוק בנושא?, שיחה עם מנהלת המרכז, עובדת סוציאלית במרכז ונשים נפגעות אלימות השוהות במרכז

ציון סופי

תוצר הלמידה	פירוט	אחוז מהציון הסופי
מטלת סמסטר א'	מטלה בכתב על חוויה אישית ביום הקליני הכוללת מספר חלקים למענה. על המטלה להיכתב ברצינות הראויה ולהיות מוגשת בזמן. ישנה אפשרות בחירה מבין מספר מטלות שונות.	35%
מטלת סמסטר ב'	מטלה בכתב תיאור מצב רפואי מהמפגשים הקליניים. על המטלה להיכתב ברצינות הראויה ולהיות מוגשת בזמן. הוגדר צורך בשימוש במאגרי מידע רפואיים בכתובת המטלה.	35%
הערכת המדריכים	רכיב הערכת המדריכים מביא לידי ביטוי את ההתרשמות מכם במהלך כל מפגשי הקורס. המרכיבים המשפיעים על הערכה זו כוללים התייחסות ראויה ומכבדת לקורס ולתכניו, למטופלים, לצוות הרפואי ולחברי הקבוצה וכן השתתפות רצינית ופעילה במהלך השנה.	30%

דרישות הקורס

- **חובת נוכחות** – מפגשי המבוא בקורס הנם מפגשי חובה. מהמפגשים הקליניים תתאפשר היעדרות עד 10% (כלומר מפגש אחד במהלך השנה).
- **ביצוע מטלות** – כל תלמיד/ה בקורס נדרשים להגיש מטלה קצרה אחת בכתב בכל סמסטר, הכוללת הן תכנים אובייקטיביים והן תכנים סובייקטיביים-אישיים. ישנה אפשרות בחירה בין המטלות השונות כך שעל התלמיד/ה האפשרות להחליט אילו מטלות מבין המטלות המוצעות ברצונו/ה להגיש.

- **מילוי משוב** – המשוב יינתן לכל הפחות אחת לסמסטר, בכתב, והמענה עליו יהיה אנונימי.

ביבליוגרפיה: תכנים לקריאה, צפיה והאזנה (רצוי עדכני)

לצורך ביצוע המטלות בקורס קיבלו הסבר מקיף והדגמה על מאגרי מידע רפואיים בהם מומלץ להעזר לצורך כתיבת המטלות. כגון Uptodate, MayoClinic, WHO